

[Sigsgaard.]

bart ikke, at en gennemførelse af undersøgelsen ville afkræfte myterne, og deri tror jeg han har ret. Jeg tror ikke, at vi på nogen måde overdriver, hvad vi siger om koncentrationen og koncentrationens udvikling inden for erhvervslivet, så jeg tror egentlig, at det ud fra handelsministerens synspunkt var klogt, at han ikke anvendte det socialdemokratiske argument.

I øvrigt sagde ministeren til mig, at hvis jeg havde overværet Industrirådets generalforsamling, så ville jeg nok ikke have påstået, at ministeren i den grad var repræsentant for den store kapitalers interesser. Jeg vil ikke forsværge — eller rettere sagt, jeg er da bekendt med — at der er småoverensstemmelser mellem ministeren, regeringen og dele af industrien eller i visse tilfælde hele industrien, og jeg erkender da, at regeringen af og til kan føle sig nødsaget til — eller endda kan anse det for formålstjenligt i sin forfølgelse af indkomstpolitiske mål f. eks. — at gennemføre en prislov, der ikke virker så forfærdelig meget, eller gennemføre en udbyttebegrænsningslov, der måske slet ikke virker, og så hører vi en hel masse teatertorden fra Industrirådet. Det er da klart, at der kan være småoverensstemmelser, og der kan være teatertorden, men i de store linjer fører ministeren og regeringen konsekvent de store koncerners politik, og det har jeg givet en række eksempler på før. Der kan findes mange flere frem, og det skal nok blive gjort.

Ministeren gav selv et lille eksempel på, hvor hans sympati befinder sig, for et øjeblik siden, da han understregede, idet han næsten slog syv kors for sig, at han sandelig ikke havde nogen sympati for offentlige aktiebøger, sådan at man kunne gå hen og se, hvem der ejer aktier i hvilket selskab. For mig forekommer det ret klart, at det må være i almindelige menneskers interesse at vide, hvem der ejer f. eks. den arbejdsplads, som de selv arbejder på, eller hvem der i det hele taget ejer vores produktionsmidler. Jeg siger her udtrykkeligt vores produktionsmidler, fordi produktionen i stadig højere grad er samfundsmæssig, er vores alle sammens eller burde være det. Det er i almindelige menneskers interesse. Hvorfor er handelsministeren så imod det? Hvorfor føler handelsministeren anledning til at slå syv

kors for sig ved tanken om, at man skulle kunne gå hen og se det i nogle bøger, og ikke, som fru Hanne Reintoft i dag er nødt til det, skal slå op i „Who's Who in Europe“ og „Den blå Bog“, og hvad ved jeg, for måske at få nogle brudstykker af det mønster, der bestemmer den økonomiske udvikling i Danmark? Hvorfor er handelsministeren imod det? Hvad er det for interesser, han varetager, når han er imod åbenhed på dette område?

Han talte i øvrigt selv varmt for yderligere koncentration her i dag, altså for større økonomisk magt til monopolerne og dermed også større politisk magt til dem, for økonomisk og politisk magt kan, som allerede sagt, ikke adskilles.

I øvrigt må jeg sige, at det var ikke tomme beskyldninger, jeg kom med her om ministeren og om regeringen, sådan som ministeren kom med det den anden vej, men det er simpelt hen ministerens handlinger, regeringens handlinger, der karakteriserer ham og karakteriserer regeringen, og ikke de kønne ord, vi af og til hører om de små virksomheder og om konkurrencen, alt imens de små virksomheder dør, alt imens konkurrencen udelukkes på stadig flere områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af arbejdsløshed inden for bygge- og anlægsområdet [af Arne Larsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXIII) findes i tillæg A. sp. 3367, fremsættelsen i tidenden sp. 4972).

Forslaget sættes til forhandling.

Finansministeren (Ninn-Hansen): Ifølge det af SF stillede forslag til folketingsbeslutning opfordres regeringen til at fremskynde igangsættelsen af planlagte offentlige bygge- og anlægsarbejder mest muligt med særlig hensyntagen til de arbejdsløshedsramte områder i landet. Forslaget blev ved fremsættelsen primært begrundet med

„den foruroligende store arbejdsløshed, som vi for tiden er vidne til.“

Forslagsstillerne har valgt denne formulering, til trods for at ledighedstallene, da forslaget blev fremsat, gennem et par måneder havde ligget på et usædvanlig lavt niveau.

Den gennemsnitlige arbejdsløshedsprocent nåede således i januar ned på 5,7, hvor gennemsnittet for 1960erne lå på 7 pct., og i februar 1971 var ledighedsprocenten kun 4,9 mod et gennemsnit for 1960erne på 6,8 pct. Jeg henviser til de tabeller, jeg har tilladt mig at lægge på ordførerbordet.

Det må naturligvis tages i betragtning, at vejrforholdene stillede sig meget gunstigt i de første måneder af 1971 og muliggjorde en højere aktivitet end sædvanligt i byggefagene og de øvrige udendørs fag. På den anden side er det også velkendt, at det gode vejr kun er en nødvendig, men ikke en tilstrækkelig betingelse for en høj aktivitet. De lave ledighedstal i januar og februar er derfor givetvis ikke blot en afspejling af det milde vintervejr, men også et udtryk for, at den økonomiske aktivitet fremdeles har ligget på et højt niveau.

Denne tendens har også gjort sig gældende i marts, hvor ledighedsprocenten blev 5,0 mod 5,3 pct i gennemsnit for 1960erne. For april kender vi endnu kun tællingen den 7. april, hvor ledigheden var 4,2 pct. mod 3,5 pct. den 8. april 1970. Denne stigning i den registrerede ledighed har dog formentlig sammenhæng med, at den 7. april var den sidste hverdag før påskens helligdage.

På baggrund af disse lave arbejdsløshedstal forekommer forslaget at være meget dårligt motiveret. Ud over argumentet med den foruroligende store arbejdsløshed anfører forslagsstillerne den begrundelse, at stramningen af finanspolitikken har bevirket stor arbejdsløshed blandt bygningsarbejderne. Hertil kan siges, at det vigtigste finanspolitiske indgreb, der i denne kon-

junkturfase har været rettet mod byggeriet, var det statslige igangsættelsesstop for nye investeringer, som var gældende fra marts 1970 til udgangen af året. Dette indgreb, der ikke var noget byggestop, men kun et igangsættelsesstop, var motiveret med, at der i begyndelsen af 1970 herskede et udtalt pres på byggesektorens kapacitet. En uforudset hurtig stigning i påbegyndelserne af såvel privat som offentligt byggeri havde ført det samlede igangværende byggeri op på et uholdbart højt niveau. Igangsættelsesstoppet skulle kun have været i kraft til efteråret, men det blev forlænget ikke mindst under indtryk af den nærmest eksplosive udvikling, der gennem 1970 gjorde sig gældende i påbegyndelserne af kommunalt byggeri. Denne stigning var så stærk, at der trods det statslige igangsættelsesstop indtraf en forøgelse på over 30 pct. for de samlede påbegyndelser af offentligt byggeri fra 1969 til 1970.

Heller ikke for 1971-72 kan man tale om, at finanspolitikken særlig er rettet mod byggefagene. På finansloven for 1971-72 er således opført samlede bevillinger til anlægsudgifter og anlægstilskud på ca. 3,1 milliard kr., medens det tilsvarende tal for 1970-71 ifølge finansloven og bidragene til tillægsbevillingsforslaget andrager 2,8 milliard kr.

Ud over denne stigning i de statslige investeringsudgifter må der forudses en fortsat kraftig stigning i de kommunale investeringsudgifter. For at undgå, at en sådan fortsat stigning skulle lede til en fornyet uligevægt inden for byggesektoren specielt i hovedstadsområdet, har regeringen bebudet indgreb mod mindre presserende former for kommunalt byggeri. Den nærmere udformning af dette indgreb er endnu ikke tilrettelagt, men jeg føler trang til at understrege over for forslagsstillerne, at regeringen fuldt ud er opmærksom på de geografiske forskelle, der består i beskæftigelsessituationen. Det omtalte geografisk afgrænsede indgreb mod visse former for kommunalt byggeri er kun ét af flere eksempler herpå.

Støtten til egnsudviklingen er et andet, og et tredje, efter min mening meget konstruktivt, eksempel finder vi i den udflytning af statsinstitutioner fra København til provinsen, som regeringen har taget initiativet til. Udflytningen af statsinstitutioner er et eksempel på, at vi søger at løse problemerne

[Finansministeren.]

gennem strukturelle ændringer. Vi forbedrer herved den geografiske struktur.

Sideløbende hermed søger regeringen at styrke samfundets økonomiske struktur. Dette må i første række ske ved, at væksten i den offentlige sektor begrænses, og ved at sikre erhvervenes konkurrenceevne over for udlandet.

Det er regeringens opfattelse, at der kun herigennem åbnes mulighed for den forstærkede fremgang i eksporten, som er det eneste middel, der både kan sikre ligevægt på betalingsbalancen og en stabil, høj beskæftigelse.

Lad mig sammenfatte disse synspunkter med at sige, for det første at regeringen finder, at den almindelige beskæftigelsessituation er særdeles gunstig og ikke motiverer det foreliggende forslag, for det andet at regeringen er af den opfattelse, at den foreslåede forøgelse af de statslige investeringer ikke ville være den rigtige måde, hvorpå en lempelse af den økonomiske politik kunne gennemføres. Ikke mindst af hensyn til erhvervenes konkurrenceevne og deres mulighed for at gennemføre strukturelle tilpasninger bør en lempelse af penge- og kreditpolitikken komme i første række. I denne forbindelse skal jeg tilføje, at hensynet til aktiviteten i byggesektoren har spillet en selvstændig rolle ved udformningen af penge- og kreditpolitikken for 1971. Bestræbelserne vil på dette område især gå i retning af at sikre en mere stabil rytme i byggeaktiviteten end den, vi har kunnet iagttage igennem 1960erne.

Det var de mere generelle bemærkninger til forslaget. Jeg har nogle enkelte specielle bemærkninger til forslagets konkrete udformning.

Efter SFs forslag skal regeringen bemyndiges til at disponere over bevillingerne for 1971-72 allerede inden finansårets begyndelse. Uanset at finansåret nu er begyndt, forekommer det mig uklart, hvorledes forslagsstillerne havde forestillet sig, at man skulle kunne udnytte denne bemyndigelse, selv om forslaget først blev vedtaget efter finansårets begyndelse. Så vidt jeg kan se, måtte dette indebære, at regeringen i den mellemliggende periode disponerede over ubevilgede beløb, hvilket som bekendt er i strid med grundloven.

Endvidere opfordrer man regeringen til at søge finansudvalgets tilslutning til de omlægninger af bevillingerne for 1971-72, som bekæmpelsen af den lokale arbejdsløshed måtte tilsige, samt til genbevilling af ikke forbrugte bevillinger fra 1970-71 til bygge- og anlægsformål. Hertil kan jeg sige, at regeringen sidste efterår i forbindelse med afviklingen af det midlertidige byggestop vedtog generelt at udelukke adgangen til genbevilling af sådanne uudnyttede bevillinger for 1970-71. Baggrunden for denne beslutning var den nærliggende fare for, at der gennem genbevillingsmuligheden kunne blive tale om en særlig kraftig ekspansion af den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed i sommeren 1971 og dermed på ny opstå behov for et sommerstop for nye bygge- og anlægsarbejder. Jeg vil dog gerne yderligere bemærke, at genbevillingsstoppet ikke vil få betydning for igangværende arbejder, idet ministerium og styrelser ved udarbejdelsen af finansloven for 1971-72 har indpasset de forventede genbevillingsbeløb i deres budgetter. Der er altså dækning for disse udgifter inden for de på finansloven opførte bevillinger.

Helge Nielsen: Det forslag til folketingsbeslutning, som hr. Arne Larsen m. fl. har fremsat, er at betragte som en nødløsning i den øjeblikkelige situation inden for især bygge- og anlægsområdet. Der er jo i dag trods ministerens lidt optimistiske betragtninger områder her i landet, der er ramt af en meget stor ledighed, ikke mindst inden for byggevirksomheden og også inden for anlægsområdet.

Vi behandlede her i folketinget i sidste uge et forslag om en uges ekstra understøttelse til langvarigt ledige. Under den debat spurgte jeg finansministeren, om nedgangen i byggeriet var tilsigtet, og om ministerens udtalelse på et møde i Jylland var refereret korrekt i Aktuelt. Ministeren havde her kort og godt lovet, at situationen inden for bygge- og anlægsvirksomheden i den kommende tid ville blive endnu værre, end den er i øjeblikket. Den udtalelse blev her fra folketingets talerstol bekræftet af finansministeren, og når regeringens finansminister kan fremsætte og bekræfte sådanne udtalelser, så ser jeg ingen vej frem med et forslag til folketingsbeslutning af dette indhold. Jeg

[Helge Nielsen.]

tror ikke, at det er nok, og vi må vel til de arbejdsløse bygningsarbejdere sige, at der kun er én vej frem i den situation, og det er at håbe på et snarligt valg og en ny regering, der har magt og evne til at føre en anden økonomisk politik, en politik, der ikke tilsigtet kvæler byggeriet.

Jeg har megen forståelse for og kan udmærket sætte mig ind i den harme, der er kommet frem fra bygningsarbejdere og anlægsarbejdere rundt om i landet, ikke mindst i Århusområdet, men vil da gerne benytte lejligheden til at tage afstand fra de metoder, som man i går anvendte over for statsministeren. Jeg ved ikke, om Ekstra Bladet for i dag refererer korrekt, når det refererer, at formanden for murerne i Århus, hr. Peitersen, havde ønsket, at statsministeren havde fået „tørre tærsk“, men jeg vil i hvert fald benytte lejligheden til at sige, at det ikke er på den måde, problemerne løses, men, som jeg før anskueliggjorde, ved at samle kræfterne ved det kommende valg om at skabe en regering, der kan ændre den udvikling, som den nuværende regering helt klart tilsigter, hvis man ellers skal tro på, hvad arbejdsministeren giver udtryk for.

Hr. Arne Larsens skriftlige fremsættelsestale understreger jo situationen. Hr. Arne Larsen fremhæver de forslag vedrørende boligbyggeri, socialdemokratiet fremsatte allerede i november måned sidste år, forslag, som også blev fremsat i 1969. Socialdemokratiet har også tidligere stillet spørgsmål og fremsat forslag om støtte til egnsudviklingsområderne, fremsat forslag til afhjælpning af ledigheden i disse områder. Jeg kan pege på vort seneste forslag, forslaget vedrørende en støttelovgivning for det bornholmske område. Vi har i alle disse bestræbelser ikke mødt nogen forståelse hos regeringspartierne, man har temmelig klart afvist vore forslag på disse områder.

Jeg vil gerne her rejse det spørgsmål, som Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbunds hovedbestyrelse har rejst vedrørende udviklingen af virksomheder: at man, hver gang der er tale om etablering af en ny virksomhed i det storkøbenhavnske område, skal foretage en konsultation i egnsudviklingsrådet, for at virksomheden her kan få at vide, hvilke muligheder der ligger ude i de områder, der har arbejdskraften, har le-

digheden, og dér måske prøve at komme ind i en mere positiv udvikling end den, vi i dag kender. Jeg vil gerne høre, om man fra regeringens side ikke synes, det er tanker, som er meget positive og værd at arbejde videre med på dette område.

Jeg vil endvidere pege på, at vi har nogle temmelig nedslidte landbrugsbygninger her i landet, og at der vel var al mulig grund til at se på, om det ikke ville være en økonomisk god investering at forsøge en bedre vedligeholdelse af disse landbrugsbygninger og dermed skabe beskæftigelse i stedet for at have uproduktiv ledighed rundt om i disse områder.

Men når regeringen ønsker at anvende boligbyggeriet og anlægsarbejdet som økonomisk regulator, er modviljen jo forklarlig over for det forslag, der her er fremsat; og over for de forslag, socialdemokratiet tidligere har fremsat, uden at jeg af den grund skal give udtryk for, at det er forståeligt.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling af forslaget til folketingsbeslutning ikke mindst ud fra, at det henstiller til regeringen at gennemføre de forslag, socialdemokratiet allerede har fremsat her i salen og også har fremsat i 21 mands udvalget; det var ganske vist på et tidspunkt, hvor SF var midlertidigt fraværende fra udvalget, men ikke desto mindre har vi dér behandlet disse ting.

Jeg er interesseret i, at vi endnu en gang prøver, om vi kan få noget igennem, men jeg er ikke særlig optimistisk, og finansministerens tale her i dag tyder jo heller ikke på, at jeg har grund til optimisme.

Asger Jensen: Det må forekomme at være et noget malplaceret forslag, vi her har til behandling. Det er for det første ikke noget ukendt i historien, at der har været byggehåndværkere ledige under en vinterperiode; det er jo en stadig tilbagevendende begivenhed. Men dernæst forekommer det mig, at det, vi i de senere år har haft de største problemer med, er at skaffe arbejdskraft til de forskellige byggerier, der har været i gang; det har været et langt større problem, om vi kunne klare det, end det er at sætte mere offentligt byggeri i gang.

Det ser endelig slet ikke ud til, at der er noget større i vejen med byggeriet. Berlingske Tidende meddelte i dag, at byggeriet

[Asger Jensen.]

ikke er nær så hårdt ramt som frygtet. Danmarks Statistik oplyser, at af 630 forespurgte har 23 firmaer meddelt, at de har større ordrebeholdning end i oktober kvartal, mens kun 13 pct. af firmaerne ved årsskiftet forventede, at deres ordrebeholdning ville være større. Det ser altså betydelig lysere ud for byggeriet, end man ventede i oktober måned, og der skulle ikke være behov for særlige foranstaltninger.

Men hertil kommer jo, at den vej, man anviser, er, at staten skulle sætte offentlige bygge- og anlægsarbejder i gang. Det forekommer mig ikke, at det er det, den økonomiske udvikling viser der er behov for. Det, der er behov for, er et erhvervsbyggeri, som kan præstere den eksport, vi er i stand til at afsætte, og problemet er vel ikke at trække arbejdskraft væk fra dette byggeri. Så vidt jeg har fået ud af perspektivplanen og af andre råd, vi får, gælder det ikke om at finde på mere, staten eller det offentlige skal overtage, men om at få de private virksomheder sat i gang med at eksportere og indtjene det, vi skal leve af her i landet.

Nu skal man jo også passe på, at man ikke blander sig i strukturen, sådan at den ikke ændrer sig i takt med det, der er behov for. Hvis der f. eks. i Århusområdet sker en lønglidning, altså en overbetaling af arbejdskraft, på et vist tidspunkt, ja, så kommer reaktionen vel bagefter: så kan hele den pågældende arbejdskraft ikke beskæftiges inden for dette område. Og så er det jo groft nok, at man giver statsministeren skylden herfor. Jeg tror, at arbejdskraften gør bedst i at søge hen, hvor der er brug for den, ad frivillighedens vej; det er at foretrække fremfor, at det er staten, der skal lokke. For så kunne man måske bagefter bebrejde, at man ad kunstig vej har sendt arbejdskraft det ene eller det andet sted hen.

Det konservative folkeparti mener ikke, at der er behov for ekstraordinære foranstaltninger i den sommertid, vi går i møde med formodentlig høj beskæftigelse, og kan derfor ikke medvirke til forslaget's gennemførelse.

Robert Christensen: Det forslag til folketingsbeslutning fremsat af hr. Arne Larsen m. fl., som vi her behandler, er der jo egentlig fire problemer i.

Det første er, at forslagsstillerne ønsker, at folketinget skal opfordre regeringen til at fremskynde igangsættelsen af planlagt offentligt byggeri — jeg skal senere begrunde, hvorfor jeg mener, vi ikke kan anbefale det.

Det næste problem er, at folketinget skal bemyndige regeringen til at disponere over midler i finansåret 1971-72. Derom kan man sige, at det faktisk er passé, fordi vi siden forslaget's fremsættelse er gået ind i dette finansår.

Dernæst foreslår man, at folketinget skal opfordre regeringen til at søge finansudvalgets tilslutning til omlægninger af bevillingerne for 1971-72. Det kan vi heller ikke medvirke til.

Endelig skal folketinget opfordre regeringen til at søge finansudvalgets tilslutning til genbevilling af ikke forbrugte bevillinger til byggearbejder, der ikke blev udført på grund af igangsætningsstopet i forrige finansår. Der har finansministeren så rigtigt redegjort for, at regeringen dengang besluttede, at disse genbevillinger ikke skulle ske, og det mener vi i venstre stadig væk ikke at de skal.

Vi mener, at den ledighed, vi oplever især i byggefagene og især i visse områder, i virkeligheden er en særlig form for ledighed, for som de tal, finansministeren gav os, viser, er der ikke nogen voldsom ledighed i samfundet i al almindelighed, og ledighedstallene i vintertiden har endda været lave, end de har været i gennemsnittet af 1960'erne, dvs. i de år, hvor vi regnede med at vi så nogenlunde havde fuld beskæftigelse. Vi tror, at ledigheden meget snarere skyldes, at der er ved at ske en strukturtilpasning inden for bygge- og anlægsgagene. De nye byggemetoder, det, vi populært kalder det utraditionelle byggeri, er ved at begynde at slå igennem nu, og det er nok det, der giver ledigheden.

Man kan selvfølgelig spørge, hvorfor er dette gennemslag så ikke kommet lidt efter lidt, og hvorfor kommer det så pludseligt her i 1971? Svaret må vel være, at den boligpolitik, vi har ført i Danmark, i hvert fald har haft den virkning, at der sagt meget diplomatisk ikke har været nogen voldsom konkurrence inden for bygge- og anlægsgagene i en lang årrække. Det er nok forklaringen på, at de nye rationaliseringsmetoder ikke rigtig har kunnet slå igennem lidt efter

6117 28/4 71: I. beh. af f. t. beslutn. om bekæmp. arbejdsløsh. inden for bygge- og anlægsomr. 6118

[Robert Christensen.]

lidt, men at gennemslaget kommer ret pludseligt.

Trods alle forsøg på at føre boligpolitik har det væsentlige alligevel været i en lang årrække, at vi skulle bygge os ud af boligmiseren. Det er det, der nu er ved at ske. Vi nærmer os en mætningsgrad; jeg har ikke sagt, at vi har nået den, men jeg siger, at vi nærmer os en mætningsgrad, og derfor er det, konkurrencen og dermed de nye byggemetoder slår så voldsomt igennem nu.

Det, jeg her har sagt, er selvfølgelig ikke nogen trøst til de mennesker, der på grund af denne udvikling er blevet ledige, absolut ikke. Men på den anden side må vi gøre opmærksom på, at det ikke er første gang, der er grupper af mennesker i vort samfund, der kommer ud for noget sådant. Jeg kan nævne, at vi i flere år har haft det sådan i industrien, at antallet af beskæftigede nærmest har været stagnerende, mens produktionen har været stigende på grund af produktionsrationalisering.

Lad mig da også nævne, at inden for landbruget i Danmark har vi i en ret lang årrække haft en afvandring på 10.000-12.000 mennesker hvert år, og at vi netop i de senere år oplever, at der forsvinder 6.000-7.000 selvstændige brug hvert år. Jeg har ikke sagt, at det ikke er ubehageligt for de bygningshåndværkere, der bliver ledige, men jeg vil sige, at strukturtilpasning altid har medført sådanne ubehageligheder, og det vil den nok blive ved med at gøre.

Hvis vi nu ville gå ind på de principper, der ligger i forslaget til folketingsbeslutning, kan jeg sige, at jeg ikke tror, det ville virke, ja, jeg er nær ved at mene, det nærmest vil have den modsatte virkning, at det vil forlænge den tilpasningsproces, den strukturændring, som må komme, og som derfor nu kommer til os. Derfor må løsningen ikke være det, socialistisk folkeparti foreslår, men løsningen må være, at de mennesker, det drejer sig om, skal beskæftiges i eksport erhvervene, og jeg vil da ikke have noget imod, om det kunne blive i boligbyggeriet,

for hvorfor skulle vi ikke kunne oparbejde en eksport af boliger?

I venstre erkender vi, at arbejdsløshedsunderstøttelsen kun er en midlertidig løsning, at det er tilpasning til det sted, hvor arbejdet er, der må til, og jeg skal da slutte mig til, at vi for nylig, da vi vedtog ændringer i vor omskolingslov, kunne glæde os over, at arbejdsministeren har nedsat et udvalg til at undersøge en hel del problemer i forbindelse hermed, fordi vi erkender, at omskolingsmulighederne i Danmark endnu ikke er gode nok, og at der er en del problemer, vi skal have kulegravet, inden vi kan gå videre.

Vi har da også lige vedtaget en lov om mobilitetsfremmende foranstaltninger. Man kan altså ikke sige, at vi ikke gør noget for at imødegå den ledighed, der opstår forskellige steder, men der må lidt tid til, inden forholdene trækker sig i lave.

Vi kan ikke medvirke til at gennemføre forslaget til beslutning, men vi medvirker meget gerne til, at de foranstaltninger, vi har iværksat, kan komme til at virke, sådan at miseren og vanskelighederne bliver så kortvarige som muligt.

Erik Hansen (Ålborg amt): Det forslag, som her er til behandling, går ud på, at folketinget opfordrer regeringen til at fremskynde igangsættelsen af planlagt offentligt bygge- og anlægsarbejde med særlig hensyntagen til de arbejdsløshedsramte egne af landet.

De tal, som finansministeren nylig her fra talerstolen har fremført, giver ikke nogen særlig underbygning af det forslag til folketingsbeslutning, der går ud på; det synes ikke at være særlig veldokumenteret. Tager vi foruden de mere aktuelle tal, som finansministeren har været inde på, de tal, som viser beskæftigelsesudviklingen for landet som helhed i løbet af de sidste tre år, tiden fra 1967 til og med 1970, ser vi af tallet på de arbejdsløshedsforsikrede, der er i arbejde, at antallet af beskæftigede i 1967 var 735.000, i 1968 var tallet det samme, i 1969 steg antal-

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

let af beskæftigede inden for de arbejdsløshedsforsikrede til 769.000, og endelig i 1970 var tallet nået op på 788.000. Det vil sige, at over en 3 års periode er der skabt beskæftigelse til et antal arbejdsløshedsforsikrede, der er 53.000 større end 3 år tidligere.

Det er kendt af enhver, at de områder af landet, der er mest udsat for arbejdsløshed, er de områder, der ligger længst væk fra det storkøbenhavnske kraftcenter. Takket være en kraftig indsats på egnsudviklingsområdet, ikke mindst i kraft af den supplerende egnsudviklingslovgivning, der blev gennemført i vinteren 1969, har de traditionelle arbejdsløshedsområder oplevet en beskæftigelsestilstand og en aktivitet, man tidligere ikke troede var mulig.

Jeg vil i denne forbindelse gerne sige, at kommer der et tilbageslag i aktiviteten og dermed i beskæftigelsen, er det netop nogle af de egne af landet, som er nævnt i forslaget til folketingsbeslutning, der hurtigst bliver ramt; det er de egne, der er mest sårbare, og det er dem, der hurtigst mærker nedgangen i beskæftigelsen, når stagnation sætter ind.

Det er forkert at tro, at det at sætte offentligt arbejde i gang i sig selv skaber et aktivt erhvervsliv; det giver vel beskæftigelse, medens selve opgaven løses, men når opgaven er løst, så vender beskæftigelsesproblemet tilbage, ofte endda med forøget styrke, fordi det har udskudt en nødvendig strukturændring.

Jeg vil i denne forbindelse gerne pege på, at inden for byggesektoren har man vel nok et særligt behov for en fleksibel uddannelse, netop fordi denne meget strukturfølsomme sektor har et særligt behov for en strukturtilpasning.

En anden ordfører har før mig været inde på, at selve det at blive ramt af et krav om strukturtilpasning undertiden både kan føles urimeligt og være meget hårdt. Men det gælder jo alle kredse inden for erhvervslivet, ikke mindst de mange tusinde små bedrifter ikke alene inden for landbruget, men også i allerhøjeste grad inden for de mindre handels- og håndværksvirksomheder, at adskillige efter at have tænkt sig at skulle være i et ganske bestemt erhvervslivet igennem må se mulighederne inden for denne erhvervsgren forsvinde.

Også jeg føler, at det for mange må være belastende, må føles urimeligt at være underkastet de nødvendige strukturændringers lov. En forudsætning for, at der kan skabes sunde, stabile, levedygtige erhvervsvirksomheder, er naturligvis dette, at der søges ført en velafbalanceret økonomisk politik. Jeg nævnte før, at var der nogen erhvervsgren, der var interesseret i og havde behov for en særlig velafbalanceret økonomisk politik, så var det bygge- og anlægssektoren, netop denne sektor, der mere end andre sektorer i erhvervslivet er konjunkturfølsom.

Jeg vil også gerne sige, at til en velafbalanceret økonomisk politik hører tilbageholdenhed i den offentlige sektor. Det, der skal til, skal selvfølgelig også til, når det drejer sig om den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed, men når man ude over landet mand og mand imellem drøfter problemerne, så hører man yderst sjældent ønsker om en forøgelse inden for den offentlige anlægs- og byggesektor.

I forslaget til folketingsbeslutning peger man specielt på aktivitet inden for den offentlige bygge- og anlægssektor, men man skal jo ikke tro, at bare man får den sektor sat i vejret, så løser man et kolossalt antal problemer. Det er vel en kendt sag, at kun ca. 15 pct. af hele aktiviteten inden for bygge- og anlægssektoren falder på den offentlige sektor, og at altså 85 pct. af den falder på den private sektor. Det vil med andre ord sige, at hvis man vil sætte ind, så det virker og får fuld virkning, må det være gennem en opmuntring til den private bygge- og anlægssektor.

Derfor har det stor interesse, hvad man som nævnt af en tidligere ordfører kan læse i Danmarks Statistiks oplysninger af 26. april 1971 om konjunkturbarometret for bygge- og anlægsvirksomheden, hvor der står, at for 2. kvartal 1971 venter bygge- og anlægssektoren under ét en svag, ikke sæsonbetonet stigning i produktion og beskæftigelse i forhold til 1. kvartal 1971. Det kunne tyde på, at der allerede er sat ting i gang, som vil gøre, at der kommer yderligere gang i bygge- og anlægssektoren. Man kan så kun ønske, at der vil være så megen tålmodighed til stede, at man kan vente, til det er sat i gang, og så i øvrigt passe på, når det kommer i gang, at det ikke koger over.

Jeg vil gerne på det radikale venstres

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

vegne sige, at vi har megen interesse for hele den offentlige sektor, som i allerhøjeste grad berøres af bygge- og anlægssektoren; der er sat meget ind, og vi er enige i, at man naturligvis skal følge netop bygge- og anlægssektoren med den største opmærksomhed. Men det radikale venstre tror ikke på, at man ved at sætte kunstige midler ind i form af øget aktivitet i den offentlige sektor på nuværende tidspunkt fremmer det, der må være målet.

Kjær Rasmussen: Det er vores opfattelse, at dette SF-forslag er et velment forslag, men samtidig et forslag, man vil få uhyre svært ved at vinde gehør for i regeringen. Regeringen lægger jo ikke skjul på, at dens politik er at overflytte arbejdere fra bygge- og anlægssektoren til de eksportproducerende erhverv, alt sammen i et forsøg på at genoprette den skæve betalingsbalance. SF-forslaget kolliderer således med regeringens politik, hvilket jo også fremgik af finansministerens indlæg.

Hr. Helge Nielsens snak om, at en socialdemokratisk regering vil løse de problemer, vi her diskuterer, tror jeg ikke rigtig på. Jeg har mine alvorlige tvivl med hensyn til, om socialdemokratiet vil føre en politik, der er i uoverensstemmelse med kapitalens fundamentale interesser; i hvert fald skylder socialdemokratiet os et bevis derfor. Så vidt vi kan se, er det altså ikke en ny kæmner, vi har brug for, men en ny politik.

Herudover må man så rejse det spørgsmål, om et forslag af denne art løser nogen som helst problemer. Det er ikke muligt at se bort fra — vi kan i hvert fald ikke — at vi lever i et kapitalistisk samfund, hvor de private mennesker, som har rådighedsretten over kapitalen, også har frihed til at bestemme, hvor i landet de vil investere deres penge. Det er altså i selve vort økonomiske system, man skal finde årsagerne til den skæve udvikling landsdelene imellem. Hvad gør nemlig kapitalejerne? Ja, de investerer i områder, hvor der i forvejen er økonomisk vækst; hvor trafikbetjeningen er god, og hvor arbejdskraftudbuddet er alsidigt. Her klumper virksomhederne sig sammen, her kommer udviklingen til at foregå, og i de øvrige områder indtræder der stagnation. Det er sådanne ting, der sker, når private

mennesker har den endelige afgørelse af, hvor i landet de vil investere.

Det siger sig selv, at når man mener det rigtigt at udstyre private kapitalejere med så store beføjelser, så afskærer man samtidig det offentlige fra at foretage den landsplanlægning, som alene vil være i stand til at fremskaffe en mere jævn udvikling. En sådan jævn udvikling kan selvsagt kun ske, dersom det bliver muligt at planlægge såvel private som offentlige investeringer.

Det må herefter være et socialistisk partis opgave at gøre opmærksom på disse forhold fremfor at indgyde befolkningen i de pågældende områder en tro på, at det nuværende kapitalistiske system kan løse problemerne. Det er dette system nemlig overhovedet ikke interesseret i, og efter vores mening var det sådanne ting, der skulle siges i denne forbindelse.

Hanne Reintoft: Lad mig lige indledningsvis i anledning af nogle bemærkninger fra den socialdemokratiske ordfører sige, at heller ikke vi mener, tørre tærsk løser nogen problemer, og heller ikke vi mener, at vrede bør gå ud over en enkelt person. De arbejdsløse bygningshåndværkere må rette deres angreb primært mod hele vores samfundssystem og selvfølgelig sekundært mod den regering, der har påtaget sig at lede samfundet.

Men lad mig i den forbindelse sige, at da de arbejdsløse murere den 14. april i år demonstrerede her mod regeringens politik, var jeg med dem under hele demonstrationen og oplevede hernede på slotspladsen, hvor stor harme og vrede der var blandt de arbejdsløse. Jeg oplevede også, at deres faglige ledere måtte bruge og brugte hele deres autoritet for at få dem til ikke at begå overilede handlinger. Det lykkedes også, men bedre blev det jo ikke af, at de samme ledere med 21.000 protestunderskrifter mod arbejdsløsheden derefter måtte sidde i timevis oppe i ministeriet, uden at nogen minister gad snakke med dem, indtil arbejdsministeren tilfældigvis kom forbi og gav dem en sludder for en sladder. Man kan jo også selv opføre sig så nonchalant og overlegent i en vanskelig situation, at man selv skaber baggrunden for megen dyb harme og vrede og dermed for uoverlagte handlinger. Lad mig dertil føje, at jeg lige har talt med formanden for murerne i Århus, og at hans

[Hanne Reintoft.]
 udtalelser til Ekstra-Bladet selvfølgelig er groft fordrejet.

I det hele taget går det jo lystigt herinde. Forleden dag stod arbejdsministeren og påstod, at arbejdsløsheden var faldende, og i dag indrømmer finansministeren, at den er stigende, så der er måske ikke noget at sige til, at man ikke rigtig har tillid til denne regering og dens arbejdsløshedspolitik.

SF's forslag om bekæmpelse af arbejdsløsheden og fremme af egnsudviklingen er jo desværre et permanent nødvendigt forslag i hver eneste folketingsssamling. Efter 1945 var der mange, som troede, at det skulle være slut med den slags problemer, når vores få ruiner var fjernet og der var bygget nye huse til erstatning for de ødelagte. På trods af mange års store muligheder for at skabe en sund økonomi i landet, for det har der jo været, har vort kapitalistiske land ikke formået at sanere økonomien og skabe fuld beskæftigelse. Og lad mig endnu en gang gøre opmærksom på, når man vifter med arbejdsløshedsprocenterne, at man holder en række fag udenfor, f. eks. havnearbejdere, søfolk og tjenere, der har stor arbejdsløshed, og på denne fikse måde bringer arbejdsløhestallet ned.

Borgerlige politikere har forgæves forsøgt at skjule den arbejdsløshed, der lokalt og i de forskellige erhverv volder uhyre store problemer for de ramte familier. Arbejdsløshed, bolignød, egnsudviklingsproblemer og en uretfærdig fordeling af skattebyrderne har altid været knyttet uløseligt sammen med vores samfund, og det er derfor et meget højt mål at stille mod: afskaffelsen af disse problemer.

Perspektivplanen indeholder jo et særligt kapitel om den samlede arbejdsstyrke fra 1965 til 1985. Den konkluderer, at den samlede arbejdsstyrke kun vil blive ca. 4 pct større i 1985, end den var i 1965. Arbejdsstyrken ligger næsten fast i de kommende år, og det skulle derfor være let at sikre alle det arbejde, som de ønsker inden for deres faglige og geografiske område. For øjeblikket er det jo inden for bygge- og anlægsvirksomheden, problemerne er, og det er i øvrigt ikke et egnsudviklingsproblem, da der også er meget stor ledighed i det, hr. Erik Hansen (Ålborg amt) kalder kraftcentret København.

Når vi alligevel må konstatere, at der findes en meget stor ledighed inden for bl. a. bygge- og anlægsområdet, så skyldes det ikke overproduktion af hverken boliger eller faglærte arbejdere, men udelukkende en arbejderfjendsk og samfundsfjendsk politik. Når regeringen kan planlægge de samlede aktiviteter indtil 1985, så skulle man også, hvis man tiltruede den nogen evner, mene, at den kunne udbygge og planlægge produktionen, hvor der findes en arbejdskraftreserve. Vi har altid været modstandere af at bruge bygge- og anlægssektoren som samfundsøkonomisk regulator. Det er en unødvendig politik, fordi de inflationsskabende årsager ligger et helt andet sted, nemlig i ejendoms- og kapitalspækulationen. Alene grundpriserne er siden 1950 steget med 1.800 pct.

I sammenligning med de asociale løsningsforslag til bekæmpelse af arbejdsløsheden, som regeringen har fremført, f. eks. dens omskolinnsplaner, er det foreliggende forslag fra SF meget bedre og lettere gennemførligt. Det er også mere menneskeligt. Mit parti vil sætte ind for at få regeringens bygge- og anlægsstop ophævet. Vi må kræve at få lettet kreditgivning og gennemført en fornuftig planlægning, så vi kan bygge os ud af den vitterlige mangel på boliger, som man kun ved forvridninger og fordrejninger kan benægte findes, mangelen på hospitaler, skoler, plejehjem, børneinstitutioner osv. Det er sandelig ikke bygninger, vi mangler, og vi har bygningshåndværkerne. Vi har i øvrigt også et ganske enormt kasseoverskud. Nu har finansministeren jo lige fundet en ny milliard kroner.

Problemet drejer sig ikke blot om, som forslagsstillerne bemærker, at få nedbragt antallet af arbejdsløse, men problemet drejer sig simpelt hen om konsekvent at få afskaffet arbejdsløsheden. Det er en kræftsvulst for enhver familie, og det er en politisk falliterklæring og en falliterklæring for vores samfund.

Ordføreren for forslagsstillerne (Arne Larsen): Hr. Asger Jensen tillod sig den bemærkning, at vort forslag var et malplaceret forslag. Jeg vil tillade mig at sige, at den tale, som hr. Asger Jensen holdt, i højere grad var malplaceret. Hvad fortalte han det høje ting? Herregud, arbejdsløshed inden

[Arne Larsen.]
for bygge- og anlægsvirksomhed, det har vi haft alle dage i visse perioder af året, så lad os ikke tage det så tungt. I det hele taget synes jeg, det skinnede igennem hos andre ordførere for de borgerlige partier og også hos finansministeren, at vi ikke skal tage så tungt på dette problem, for man kan da statistisk ud fra tørre tal bevise, at vi ikke har den store arbejdsløshed, som nogle går og bilder os ind. Tværtimod er den faldende, og så har vi altså en udmærket beskæftigelses-situation.

Hr. Erik Hansen (Ålborg amt) var inde på, at vi havde skaffet så og så mange tusinde, jeg tror, det var 63.000, nye arbejdspladser i en periode på 3-4 år. Ja, det er da udmærket, og det er da rigtigt, men skal vi råbe hurra for det? Det skal vi da ikke. Det er en udvikling, som vi naturligvis må betragte med tilfredshed, men så må vi i lige så høj grad betragte en udvikling med stigende arbejdsløshed med utilfredshed, for det er jo rigtigt, at vi i 1970 på samme tid i alle tilfælde havde en lavere arbejdsløshed, end vi har i år. Vi har ca. 6.000-7.000 flere arbejdsløse i år, end vi havde på samme tid sidste år.

Men det, vores forslag sigter på, er at sætte ind på de områder, som er særlig hårdt ramt af arbejdsløshed, at sætte ind såvel i de områder i landet som inden for de fag, som har en uforholdsmæssig stor arbejdsløshed. Og nu er det altså tilfældigvis bygge- og anlægsområdet, der er ramt, og det er tilfældigvis i nogle bestemte områder i landet, der bør sættes ind.

Vi har foreslået, at regeringen fremmede igangsættelsen af planlagte bygge- og anlægsarbejder mest muligt i disse områder. Jeg indrømmer, at den anden foranstaltning, som vi foreslår, er passé, fordi vi nu er inde i det nye finansår, men der var rimelighed i at overveje en omlægning af bevillingerne af hensyn til arbejdsløsheden i visse områder. Her skal man også tage i betragtning, at både tidsfaktoren og spørgsmålet om planlægningen og projekteringen bør med ind i billedet; der er ting, som skal sættes i gang, når man skal have noget af dette udført.

Endvidere har vi altså peget på genbevilgning af ikke forbrugte midler fra 1970-71.

Finansministeren afviste for så vidt hele

dette forslag og de foranstaltninger, som vi mente skulle iværksættes, og jeg havde heller ikke forventet andet, men besynderligt er det, at man ikke mener at kunne finde midler, når vi f. eks. jo kan konstatere, at vi har et overskud, som er 1 milliard kr. større end egentlig beregnet, idet kasseoverskuddet nu tegner til at blive 2,8 milliarder kr. Man mangler altså ikke midler at sætte ind, men man ønsker ikke at gøre det.

Jeg synes, at vi gennem det ministerium, der hedder arbejdsministeriet, burde sætte kraftigt ind for at få klarlagt de arbejdsløshedsproblemer, som vi vitterlig har. Man kan ikke afvise, at der visse steder i landet og inden for visse kategorier af borgere er en mere udtalt arbejdsløshed, og at det især er inden for bygge- og anlægssektoren. I øjeblikket har vi altså ca. 35.000 ledige, hvoraf de 17.000 er arbejdsmænd, og heraf befinder de 5.000 sig inden for byggefagene. Vi har altså en arbejdsløshed inden for disse områder, som er større end på samme tid sidste år. Undersøger man nøjere, hvor arbejdsløsheden findes, kan man f. eks. for arbejdsmændenes vedkommende konstatere, at Holbæk-Kalundborg området har en stor arbejdsløshed, og det samme gælder Bornholm, Nykøbing F.-området, Odenseområdet, Århusområdet, Ålborg- og Randersområderne og de øvrige nordjyske områder. Det er helt klart. Det samme er tilfældet for bygningshåndværkere. F. eks. i Ålborg har man i dag en ledighed blandt murere på 27 pct., i Århus på et par og tyve pct. Man har en ledighed blandt bygningshåndværkere i Odense på 21 pct. og i København på 17 pct. Det er altså et problem, som er til stede, og som dette beslutningsforslag prøver at råde bod på.

Man kan selvfølgelig se på tallene på en anden måde, man kan se på dem ud fra finansministerens synspunkt. Han siger, at vi i landsmålestok har en bedre situation, men jeg påviser altså, at man inden for bestemte områder og inden for bestemte fag er i en vanskelig situation. Det er jo meningsløst, at arbejdsføre mennesker skal gå ledige i halve år eller mere, og det er meningsløst, at bygningshåndværkere og anlægsarbejdere skal gå ledige, når der faktisk er så mange opgaver at tage fat på.

Så siger man: vi vil ikke forøge aktiviteten inden for statens og kommunernes sek-

[Arne Larsen.]

tor; vi skal forøge indsatsen og aktiviteten inden for eksporterhvervene. Det har jeg da ikke spor imod, men disse ting må da gå en lille smule hånd i hånd. Det kunne da ske, at man ved anlæg inden for stat og kommune kunne fremme erhvervslivet. Jeg vil da ikke forkaste, at alt skal gøres for at udvikle et klima her i landet; der kan få erhvervslivet til at sætte mest muligt ind på en forøgelse af eksportindustrien. Det er helt klart.

Lad mig så pege på endnu en ting. I det sidste nummer af arbejdsmændenes fagblad er der en lille beretning fra en by, der hedder Hanstholm. Her har staten bygget en ganske fremragende havn, som er opdelt i en fiskerihavn og en trafikhavn. Meningen var, at disse ting skulle fungere. Man har givet egnsudviklingsstøtte i en vis udstrækning, og folk er flyttet til byen, men mere end en fjerdedel af arbejdsmændene i dette område går arbejdsløse. Og hvorfor? Bl. a. fordi den ene halvdel af havnen ikke udnyttes. Hvorfor udnyttes den ikke? Fordi den mangler visse faciliteter såsom pakhuse og kraner. Hvem skal sørge for det? Hvem skal sørge for, at trafikhavnen kommer til at fungere, så den kan fremme erhvervslivets muligheder i dette område? Det er her og mange andre steder, man må sige, at staten har en opgave. Når det private initiativ ikke kan finde ud af at sætte disse ting i gang, er der andre, der må skubbe på, så man får noget i gang.

Man vil fremme et godt erhvervsmæssigt klima her i landet. Ja men det hænger dog også sammen med en uddannelse af arbejdskraften. Hvorfor skal Ålborg f. eks. vente og vente på at få midler til at bygge en teknisk skole? Er det ikke et led i en erhvervsudvikling? Er det ikke et led i at få den bedst mulige arbejdskraft uddannet så hurtigt som muligt, at man også har undervisningsfaciliteter? Hvis vi skal fremme et godt klima i industrien, er disse ting i høj grad nødvendige.

Jeg tror nok, at vi på en række områder kunne blive enige og finde ud af, at der fra statens og kommunernes side mangler noget, og hvis vi så kunne sætte ind netop i de områder, hvor vi i øjeblikket har den store ledighed, ville meget være nået. Derfor finder jeg, det er forkert at afvise vort forslag;

der er efter min mening adskilligt i det, som man burde tage op til en nøjere og mere konkret undersøgelse.

Finansministeren (Ninn-Hansen): Det blev sagt af en af ordførerne, at disse problemer har vi været igennem mange gange i folketinget, og det er rigtigt. Derfor må det selvfølgelig også i nogen grad blive gentagelser af de synspunkter, der tidligere har været fremført, men det behøver synspunkterne jo ikke at blive dårligere af. Jeg synes måske blot ikke, der er grund til for mig at gå ind på en nærmere drøftelse af disse velkendte synspunkter.

Hr. Helge Nielsen henviste til en udtalelse af arbejdsministeren under en debat her i tinget. I hr. Helge Niensens prisværdige bestræbelser for at tale kort lykkedes det måske ikke at gengive udtalelsen fuldt ud, som den er fremsat af arbejdsministeren, men vi kan jo alle læse os til den. Det er Folketingstidende 1970-71, sp. 5809, hvor arbejdsministeren gør opmærksom på, at den rationalisering af bygge- og anlægsprocessen, der er i gang, kan føre til, at der bliver overskud af arbejdskraft inden for bygge- og anlægsgangene, og han tilføjer, at derfor bør man overveje, hvordan en vis afgang af arbejdskraft fra disse fag kan ske. Arbejdsministeren tilføjede her:

„Det er naturligvis ikke en afgang, der har til formål at skaffe arbejdsløshed i bygge- og anlægsgangene, men tværtimod at undgå, at arbejdsløshed i bygge- og anlægsgangene bider sig fast.“

Jeg synes, det var rigtigt at få denne tilføjelse med.

Hr. Helge Nielsen gjorde også opmærksom på en henvendelse fra Arbejdsmandsforbundet om, når man vil opføre bygninger i Storkøbenhavn, da at konsultere egnsudviklingsrådet. Nu kender jeg ikke Arbejdsmandsforbundets henvendelse i detaljer, så jeg vil nødig tage stilling til den her, men der kan selvfølgelig, hvis man tænker på en obligatorisk konsultation, være betænkeligheder med hensyn til den tid, det kan tage, og der kan også være en række tilfælde, hvor en sådan konsultation er uforholdsmæssig, men ideen i det, at man i egnsudviklingsrådet undersøger, om der ikke netop i de områder, vi taler om her, skulle være gunstige muligheder for en udflytning af den pågæl-

[Finansministeren.]

dende virksomhed, synes jeg er rigtig. Jeg kan altså ikke sige, om denne idé skal realiseres efter sin ordlyd, men det er i hvert fald en tanke, som man bør interessere sig for.

Endelig skal jeg blot sige til hr. Helge Nielsen, at jeg takker for de bemærkninger, der blev fremsat angående det, der foregik i Århus i går over for statsministeren. Jeg takker for dem, men det er selvfølgelig ingen overraskelse, at hr. Helge Nielsen tager afstand fra det. Jeg ved da, at hr. Helge Nielsen og hans parti ville tage afstand fra parlamentariske metoder, hvad enten de foregik det ene eller det andet sted, og hvad enten det var den ene eller den anden gruppe, der anvendte dem.

Ordføreren for forslagsstillerne (Arne Larsen): Med hensyn til murerne i Århus, som hr. Helge Nielsen og fru Hanne Reintoft kom ind på, er det da ganske indlysende, at voldsmetoder er noget, som man ikke kan godkende i denne situation. Sådanne enkeltpersoner gør sagen en meget, meget dårlig tjeneste. Derom kan vi være ganske enige. På den anden side må man også forstå, at når nogle enkelte på den måde reagerer så voldsomt, er det nok, fordi der er en meget stor bitterhed til stede over at have gået ledig i så lange, lange tider. At enkeltpersoner kan gå amok, er yderst beklageligt, og det er klart, at man ikke kan godkende noget sådant, men man må også til en vis grad forstå baggrunden for det, der er sket. Det kan være flossede nerver hos mennesker, som har arbejdsløsheden tæt inde på livet, og som har måttet leve under de forhold i for lang tid.

Finansministeren var inde på, at vi i øjeblikket har et usædvanlig lavt arbejdsløshedsniveau. Så vil jeg gerne spørge: hvad forstår man ved et usædvanlig lavt arbejdsløshedsniveau? I landsgennemsnit har vi 4,2 pct., inden for arbejdsmandsområdet 6,8 pct. og inden for byggefagene 8,3 pct. Det kan vist ikke kaldes et usædvanlig lavt arbejdsløshedsniveau for disse kategorier. Jeg er ikke tilfreds, før vi har det nede på 0. Det er muligt, at det ikke er ladsiggjort, men vi skal gøre mest muligt for at få det så langt ned som overhovedet muligt. Det er for højt i øjeblikket, og derfor er en indsats nødvendig.

Der har været snakket om egnsudviklingen og egnsudviklingsmulighederne, og jeg har peget på et problem som Hanstholm. Jeg vil da gerne bede finansministeren om at henlede handelsministerens opmærksomhed på det problem, som så åbenbart er dér. Det er helt meningsløst, at det har eksisteret så længe, som det har, når man ved en beskeden indsats måske kan løse problemerne for en halvandet hundrede arbejdsmænd i det område.

Så har vi også under arbejdsministeren lov om arbejdsløshedsforsikring og arbejdsformidling, og da arbejdsministeren er til stede, vil jeg ikke undlade at komme ind på det her. Vi har i henhold til den gældende lov muligheder for at sætte ind i områder, som er særlig hårdt ramt af arbejdsløshed, og jeg mener fortsat, at der i visse områder i dette land er visse kategorier, som er hårdt ramt af arbejdsløshed, og det er stadig væk bygge- og anlægsområdet. Vi har i henhold til gældende lov mulighed for at komme sådanne områder til hjælp, idet der netop i loven, som blev indarbejdet i lov om arbejdsformidling her for ikke så længe siden, er et afsnit om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Det er op til arbejdsmarkedsrådene rundt omkring i landet at følge udviklingen nøje inden for deres områder, og hvis der er noget, der begrundes, at man bør sætte noget i gang, har man i henhold til denne lov mulighed for at få sat noget i gang. Jeg vil altså også henlede arbejdsministerens opmærksomhed på, at der ved at udnytte denne lovgivning er visse muligheder for at få sat noget i gang rundt omkring.

For 1½-2 måneder siden rejste jeg spørgsmålet om beskæftigelsessituationen i Kalundborgområdet, og arbejdsministeren svarede:

Det er op til arbejdsmarkedsrådet her på stedet — altså det lokale — at prøve på at finde ud af, om der kan iværksættes støtteforanstaltninger af den art, som hr. Arne Larsen omtalte. Efter min opfattelse er det sådan, at der i flere områder af landet må være sådanne muligheder, og at disse arbejdsmarkedsråd bør aktiviseres for at få sat noget i gang og udnytte lovgivningen.

Helge Nielsen: Det er finansministerens oplæsning af, hvad der blev sagt ved behandlingen af forslaget til folketingsbeslut-

[Hélge Nielsen.]

ning om særlig ydelse til langvarigt ledige, der har kaldt mig herop. Det, jeg sigtede til, var en artikel i Aktuelt, hvorefter arbejdsministeren på et møde i Jysk Økonomisk Forening skulle have sagt, at boligbyggeriet har nået et omfang, som vil være tilstrækkeligt, måske mere end tilstrækkeligt, i de kommende mange år. Det var den udtalelse, jeg stilledé arbejdsministeren over for, og arbejdsministeren bekræftede, at Aktuelts citat var korrekt gengivet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Risgaard Knudsen har meddelt mig, at han ønsker til fiskeriministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvad er årsagen til, at det af ministeren udarbejdede forslag til en destruktionsordning for ældre fiskerfartøjer ikke er blevet fremsat i folketinget?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingsts næste møde afholdes i morgen, torsdag den 29. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om pristalsregulerede ydelser.

2) Første behandling af:

Forslag til lov om mærkning, skiltning m. v. inden for forbrugsområdet [af Lis Groes m. fl.].

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om indseende med priser m. v. [af Lis Groes m. fl.].

4) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en kommission til undersøgelse af koncentrationen i erhvervslivet m. v. [af Sigsgaard og Kjær Rasmussen].

5) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af arbejdsløshed inden for bygge- og anlægsområdet [af Arne Larsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 16.55.

94. møde.

Torsdag den 29. april kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1970-31. marts 1971.

Udvalget angående forslag til lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om udbyttebegrænsning m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Boligudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om fremme af byggeriets udvikling. Eksemplarer vil blive omdelt.

De af folketinget valgte statsrevisorer har afgivet betænkning over statsregnskabet for finansåret 1969-70. Eksemplarer vil blive omdelt.